

ARBETSTIDER OCH LÖNER EFTER H&MS HYVLING/OMORGANISATION

Sänkt sysselsättningsgrad, lägre löneinkomster och svårare att försörja sig på sitt arbete. Det blev konsekvenserna för Handels medlemmar av H&Ms hyvling/omorganisation 2023. I genomsnitt minskade den kontrakterade arbetstiden med 10 timmar i veckan för de som hyvlades, vilket motsvarar sänkt löneinkomst med 7 340 kr i månaden. Två tredjedelar har upplevt att löneinkomsten minskat i hög eller ganska hög utsträckning. Av de som hyvlades uppger 25 procent att de inte alls kan leva på sin lön, ytterligare 23 procent svarar att de endast i låg utsträckning kan det.

Konsekvenser för arbetskontrakten – hyvling och borttagna ansvarstjänster

Hösten 2022 meddelade H&M att företaget avsåg att genomföra en omorganisation. I denna ingick ”omplacering till lägre sysselsättningsgrad” så kallad hyvling, samt att ansvarstjänster skulle avskaffas.

Hur påverkade det anställda på H&M?

Handels har frågat medlemmar på H&M som nu arbetar eller tidigare före omorganisationen arbetade på H&M om hur de upplevt den och vilka konsekvenser den fått.¹ Av de som var med om omorganisationen har 41 procent uppgett att deras arbetstid hyvlades; 24 procent att de förlorade sin ansvarstjänst; och 40 procent uppger att de själva inte påverkades men att deras kollegor gjorde det.

En fråga handlade om hur många timmar som de hade på kontraktet före och efter omorganisationen. I svaren ser vi en stor spridning. Det finns de som förlorat många timmar, vissa från 35–38 timmar ner till 5 timmar. Andra har förlorat omkring 3–8 timmar kontrakterad veckoarbetstid. I genomsnitt minskade den kontrakterade veckoarbetstiden med 10 timmar/vecka för de som fått sin arbetstid hyvlad. Mest påverkades de som arbetat 3–10 år på H&M.

Anställningstid	Kontrakterad veckoarbetstid före omorganisation	Kontrakterad veckoarbetstid efter omorganisation	Förändring
0–3 år	21	11	-10
3–5 år	28	13	-15
5–10 år	30	17	-13
10 år eller mer	35	28	-7
Total	31	21	-10

¹Enkäten gick ut till 2 256 individer, varav 954 (42%) svarade. Av dessa hade 142 slutat på HM under omorganisationen (nov 2022 – mar 2023), och ytterligare 147 efter omorganisationen (apr – okt 2023). Svaren har efterstratifierats med avseende på kön och ålder.

Konsekvenser för löneinkomsterna

En minskad arbetstid leder till lägre löneinkomster. Hur mycket beror på vilken lön man hade från början. Om vi utgår från genomsnittslönen på kollektivavtalet så uppgår den 2023 till 169,10 kr per timme. Varje timme är därmed värd 734 kr per månad. Då skulle tio timmar innebära 7 340 kr mindre i månaden. Äldre som har jobbat länge tjänar dock vanligen mer än genomsnittet.

Utöver hyvlingen togs även särskilda ansvarstjänster och tillägg bort, vilket också innebar ytterligare lägre löneinkomster för en fjärdedel av de som svarat på enkäten. Hur mycket det handlar kan variera. En butiksanställd uttryckte det så här.

”När jag ”bara” fick gå ner 5h i tid och blev av med min ansvarstjänst blev jag något lugnare, fick ju ändå vara kvar. Men sen räknade jag lite lätt på hur mycket jag förlorar på det här, och insåg att jag förlorar ca 10k/mån.”

Då många som fått lägre kontrakt ändå jagat timmar är det inte säkert att alla fått lägre totala löneinkomster. För vissa som har haft varierade tider kan det också vara svårt att veta om löneinkomster minskat. I enkäten ställdes därför en fråga i vilken utsträckning anställda på H&M upplever att deras löneinkomster minskat.

För de som var med under hela omorganisationen har två tredjedelar upplevt att de i hög utsträckning fått sin löneinkomst minskad.

En annan fråga handlade om de efter omorganisationen kunde leva på sin lön. Av de som hyvlades uppger 25 procent att de inte alls kan leva på sin lön, och ytterligare 23 procent säger att de endast i låg utsträckning kan det.

Röster från enkäten – öppna svar

I enkäten finns hundratals öppna svar från medlemmarna. Här ges några röster om hyvlingens konsekvenser.

”Jag blev erbjuden säljtjänst med 5 timmar/veckan i stället för fast avdelningscheftjänst på 38 timmar/vecka. Detta är omöjligt att leva på så jag tackade självklart nej till tjänsten.”

”H&M har gjort det omöjligt för mig att få en bra pension och full lön genom sin hyvling.”

”Jag kunde inte leva på min fasta tjänst på 10 timmar innan omorganisationen, än mindre nu när mina fasta timmar ligger på 5 timmar i veckan.”

”Är inte längre stolt över att jobba på HM, jag skäms när jag berättar vart jag jobbar. Tråkigt för jag älskade mitt jobb innan hyvlingen.”

”Jag har mått och mår fruktansvärt dåligt då jag blev drabbad dubbelt upp av både hyvlingen av timmar och blev av med min ansvarstjänst efter många år av lång och trogen tjänst.”

”Att hyvla medarbetares timmar från 30h till 5h/v efter nära 20 år i tjänst när det handlade om några få personer är idiotiskt och brutalt.”

”Alla i butiken pratar om att de inte går runt på sin lön idag!”

Innebar omorganisationen att din löneinkomst minskade?

